

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası	: 2022/1547
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 6.12.2023/35
Karar Numarası	: 2023/1036
Başvuran	: R. Y.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Marmara 4 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumundaki kötü muamele iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuruda, başvuran özetle:

- a. 21/6/2021 tarihinde Kurum Müdürünün tanıdığı olan bir mahpusla tartıştığını, tartışmanın ardından ceza infaz kurumunda sorunlarının başladığını,
- b. Başka bir mahpusun infaz ve koruma memurları tarafından darp edildiğine şahit olduğunu,
- c. Şikayetçi olmaması için kendisiyle görüşme yapıldığını ve ilgili dilekçesinin Kurumdan çıkışının yapılmadığını,
- ç. 20/10/2021 tarihinde tartışmalı olduğu kişilerin koğuşuna zorla yerleştirildiğini, ertesi gün durumun ciddiyetini anladıklarını ve koğuştan geri alındığını,
- d. Baskılara dayanamayıp 5/11/2021 tarihinde kendisine ait olan ortopedik yatağını yaktığını, bu sebeple 20 kişinin kendisini darp ettiğini,
- e. Hakkında soruşturma başlatıldığını, tehlikeli mahpus kapsamına alındığını ve Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiğini belirtmiştir.

3. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüşte özetle:

- a. Başvuranın 12/4/2021 tarihinde Metris 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan nakil geldiğini,
- b. İleri sürmüştüğü iddiaları ile ilgili Silivri Cumhuriyet Başsavcılığı ile Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına 22/12/2021, 10/1/2022, 24/1/2022, 14/2/2022, 22/3/2022 ve 25/7/2022 tarihlerinde başvuru ve şikayette bulunduğunu,
- c. 7/10/2022 tarihli dilekçesinde Kurum Müdürünün ailece görüştüğü diye bahsettiği mahpusun önceki dilekçelerinde de beyan ettiği üzere E. G. olduğunu, E. G.'nin Kurumda görev yapan idarecilerle herhangi bir akrabalık bağının bulunmadığını, husumetli olduğunu ve aynı koğuşa verildiğini iddia ettiği E. G.'nin 4/8/2017 - 4/7/2018 tarihleri arasında Kurumda bulunduğunu, başvuran ile aynı dönemde Kurumda kalmadıklarını,

ç. 21/6/2021 tarihinde işkenceye maruz kaldığı ve darp edildiği iddiasına ilişkin olarak; 20/6/2021 tarihinde C-2 koğuşunda meydana gelen olaya ilişkin tutulan tutanak ve yapılan disiplin soruşturması neticesinde başvuranın da dahil olduğu kavga olayının meydana geldiğini, dilekçesinde beyan ettiği darp raporunun bu olaya ilişkin olduğunu,

d. 20/10/2021 tarihinde hasmı olan başka bir mahpusla aynı koğuşa verildiği iddiasına ilişkin olarak; 20/10/2021 tarihinde hastane dönüşünde C-6 koğuşuna yerleştirildiğini, önceki dilekçelerinde C-6 koğuşu ile ilgili iddialarına ilişkin şahit gösterdiği M. K.'nın 31/12/2021 tarihinde ifadesinin alındığını, M. K.'nın başvuranın hasmı olmadığını, başvuranın kendisini başka bir karantina koğuşuna aldrabilmek için böyle söylemiş olabileceğini ve diğer mahpusların da başvurana herhangi bir baskı yapmadığını belirttiğini,

e. Başvuranın 5/11/2021 tarihinde baskılar sonucu kendine ait yatağı yaktığı, devamında haksız yere Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiği, ardından tehlikeli mahkum sınıfına alınarak Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiği yönündeki iddiasına ilişkin olarak; 5/11/2021 tarihinde saat 20.00 sıralarında akşam sayımı için A-11 koğuşuna girildiğini, sayım alındıktan sonra koğuşa barındırılan R. Y., E. K., U. K., F. M., E. Ş. ve F. K.'nin "A-12 koğuşunda meydana gelen kavga olayının kendileri yüzünden çıktığını" söylediklerini, "kavgaya karışan arkadaşlarının A-11 koğuşuna verilmelerini" istediklerini, mahpuslarla konuşularak sakin olmaları konusunda uyarıldıklarını, A-12 koğuşundan kavga nedeniyle çıkarılan mahpusların darp cebir raporlarının alınması için hastaneye sevk edildiklerinin belirtildiğini,

f. Mahpusların "Onlar bizim arkadaşımız, onları bizim koğuşumuza verin." diye bağırmaları üzerine mahpuslara tekrar sakin olmalarının söylendiğini, kavgaya karışan mahpusların darp cebir raporlarının alınması için hastaneye sevk edildiğini, buldukları koğuşların COVID-19 pandemi kuralları çerçevesinde karantina koğuşu olduğu ile 3/11/2021 tarihi itibarıyla 14 günlük izolasyon sürelerinin başladığının ve izolasyonun bozulamayacağını ifade edildiğini,

g. Ardından koğuştan çıkıldığını, bu esnada bağırma seslerinin gelmesi üzerine koğuş mazgalından bakıldığını, başvuranın merdiven girişine yatak getirdiği ve yatağı ateşe verdiğinin görüldüğünü, yangın söndürücü ile yatağın söndürüldüğünü, koğuş içerisindeki duman yoğunluğu nedeniyle içerisinde görülemediğini,

ğ. Bu sırada yangın çıkartılan A-11 koğuşunun sağ ve solunda bulunan A-..., A-... ve A-... koğuşlarından da kapılara, duvarlara, demirlere ve camlara vurmak suretiyle A-11 koğuşundaki olaya destek verildiğini,

h. Başvuranın olayların başlamasına sebep olması ve olayların merkezinde yer alması nedeniyle Kurumdan nakil edildiğini,

ı. 5/11/2021 tarihinde A-11 koğuşunda çıkan yangın sonucunda koğuşa oluşan zararın 11.404,80 TL olduğunu, Kuruma ağır zarar verildiğinin tespit edildiğini, başvuranın darp edilmediğini, sevk edildiği Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki hekimin düzenlediği raporda darp ve cebir izinin bulunmadığının belirtildiğini,

i. Başvuranın 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası gereğince tehlikeli mahkum kapsamına alınmasının ve Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderilmesinin Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumunca gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

4. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş, başvuran süresi içerisinde yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre:

"*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap ceza infaz kurumunun yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Başvuru kapsamında başvuran, 21/6/2021 tarihinde Kurum Müdürünün tanıdığı olan bir mahpusla tartıştığını, tartışmanın ardından ceza infaz kurumunda sorunlarının başladığını, başka bir mahpusun infaz ve koruma memurları tarafından darp edildiğine şahit olduğunu, şikâyetçi olmaması için kendisiyle görüşme yapıldığını ve ilgili dilekçesinin Kurumdan çıkışının yapılmadığını, 20/10/2021 tarihinde tartışmalı olduğu kişilerin koğuşuna zorla yerleştirildiğini, ertesi gün durumun ciddiyetini anladıklarını ve koğuştan geri alındığını, baskılara dayanamayıp 5/11/2021 tarihinde kendisine ait olan ortopedik yatağını yaktığını, bu sebeple 20 kişinin kendisini darp ettiğini, hakkında soruşturma başlatıldığını, tehlikeli mahpus kapsamına alındığını ve Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiğini iddia etmiştir.

10. İncelenen belgelerden başvuranın, 7/7/2011 tarihinde ilk defa tutuklanarak Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza Kurumuna girdiği, ardından 2013, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 yıllarında farklı ceza infaz kurumlarında tutuklu olarak bulunduğu, 29/6/2020 tarihinde Metris 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza infaz Kurumuna girdiği, 14/2/2021 tarihinde Marmara 4 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, ardından 6/11/2021 tarihinde Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile 28/11/2021 tarihinde Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiği ve başvuru tarihinde Diyarbakır'da bulunduğu anlaşılmıştır.

11. Başvuranın ilk iddiası olan 21/6/2021 tarihinde Kurum Müdürünün tanıdığı olan bir mahpusla tartıştığı ve tartışmanın ardından ceza infaz kurumunda sorunlarının başladığına ilişkin incelenen belgelerden başvuranın bahsettiği mahpusun E. G. olduğu anlaşılmış ve Muhatap Kurumun yazılı görüşünde de belirttiği üzere her iki mahpusun ceza infaz kurumlarında bulunduğu tarihler incelenmiştir. Mahpus E. G.'nin 22/10/2013 tarihinde ilk defa tutuklanarak Metris 1 No.lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna girdiği, ardından 2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında farklı ceza infaz kurumlarında tutuklu olarak bulunduğu, Muhatap Kurumda 4/8/2017 ile 4/7/2018 tarihleri arasında barındırıldığı anlaşılmış ve başvuran ile aynı tarihlerde

Kurumda bulunmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte başvuran ile mahpus E. G.'nin ilk olarak Marmara 7 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 30/1/2017 ile 11/7/2017 tarihleri arasında buldukları, daha sonra Marmara 3 No.lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 4/7/2018 ile 14/2/2019 tarihleri arasında buldukları anlaşılmış, başvuranın dilekçelerinde bahsettiği E. G. ile bu ceza infaz kurumlarında tanışmış olabileceği ve bu nedenle dilekçelerinde ismini yazmış olabileceği değerlendirilmiştir. Başvuran ile mahpus E. G.'nin daha önce tanışmış olabilecekleri ihtimali ile muhatap Kurumda aynı zamanda birlikte bulunmadıklarının anlaşılması nedeniyle başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir.

12. Başvuranın ikinci iddiası olan başka bir mahpusun infaz ve koruma memurları tarafından darp edildiğine şahit olduğu, şikâyetçi olmaması için kendisiyle görüşme yapıldığı ve ilgili dilekçesinin Kurumdan çıkış yapmadığına ilişkin; başvuranın olayın yaşandığı tarihi, yeri ve ilgili mahpusun ismini dilekçesinde belirtmediği, sonrasında da yazılı görüşünü Kurumumuza sunmadığı anlaşıldığından soyut olan iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

13. Başvuranın üçüncü iddiası olan 20/10/2021 tarihinde tartışmalı olduğu kişilerin koğuşuna zorla yerleştirildiği, ertesi gün durumun ciddiyetinin anlaşıldığı ve koğuştan geri alındığına ilişkin incelenen belgelerden; başvuranın hastane dönüşü karantina koğuşu olan C-6 koğuşuna yerleştirildiği anlaşılmış, COVID-19 nedeniyle başvuranın hastane dönüşü barındırıldığı koğuş yerine karantina koğuşuna yerleştirilmesinin uygun olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca Muhatap Kurumun aynı tarihte koğuşta bulunan mahpus M. K.'dan aldığı ifadede; *“Evet, R. Y.'nin o tarihte koğuşumuza verildiği doğrudur. Ancak koğuşa geldiğinde koğuşta hasımları bulunduğu dair en ufak bir şey söylemedi. Herhangi bir hasmı da yoktur. Kendini başka karantina koğuşuna attırmak için böyle bir yola başvurmuş olabilir. Ben R. Y.'ye karşı diğer hükümlü tutukuların herhangi bir psikolojik baskı uyguladığına şahit olmadım. Böyle bir olay gerçekleşmemiştir.”* şeklinde belirtildiğinden başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmıştır.

14. Başvuranın son iddiası olan baskılara dayanamayıp 5/11/2021 tarihinde kendisine ait olan ortopedik yatağını yaktığı, bu sebeple 20 kişinin kendisini darp ettiği, hakkında soruşturma başlatıldığı, tehlikeli mahpus kapsamına alındığı ve Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiğine ilişkin incelenen belgelerden; başvuranın konu ile ilgili Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı ile Silivri Cumhuriyet Başsavcılığına şikâyette bulunduğu, Muhatap Kurumun Başsavcılıklara 3/1/2022, 20/1/2022, 3/2/2022, 2/3/2022,4/4/2022 ve 9/8/2022 tarihlerinde istenilen belgeleri gönderdiği anlaşılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde; başvuranın da bulunduğu A-11 koğuşunda barınan mahpusların akşam sayımı esnasında infaz ve koruma memurlarına *A-12 ve A-11 koğuşları arasında küfürleşme sonucu meydana gelen kavganın kendileri yüzünden çıktığını söyledikleri, kavgaya karışan arkadaşlarının barındırılmış oldukları A-11 koğuşuna verilmelerini istedikleri* anlaşılmış, infaz ve koruma memurlarının taleplerini kabul etmediği ve koğuştan çıkmalarının ardından da başvuranın yatağını alt kat merdivenlerine indirerek ateşe verdiği tespit edilmiştir.

15. 5275 sayılı Kanun'un *“Disiplin cezalarının niteliği ve uygulanma koşulları”* başlıklı 37'nci maddesinin birinci fıkrasına göre:

“Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi güvenliğinin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, (...) yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlal ettiğinde, eylemin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır.”

16. 5275 sayılı Kanun'un *“Hücreye koyma”* başlıklı 44'üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına

göre:

“(1)Bir günden on güne kadar hücreye koyma cezasını gerektiren eylemler şunlardır:

a) Kurum tesislerine, araç ve gereçlerine zarar vermek.

(...)

d) Hükümlü ve tutukluları idareye karşı kışkırtmak veya isyana kalkışmak.

(...)

k) Kuruma, kurum görevlilerine veya hükümlü ve tutuklulara ait şeyleri çalmak veya bunlara kasten zarar vermek.

(...)

(2)On bir günden yirmi güne kadar hücreye koyma cezasını gerektiren eylemler şunlardır:

(...)

c) Kasten yangın çıkarmak.”

17. Başvuranın bulunduğu koğuştaki diğer mahpuslarla birlikte infaz ve koruma memurlarına direndikleri, başvuranın yatağını alt kat merdivenlerine indirerek yaktığı ve koğuştaki yangın çıkardığı, koğuşun sağ ve sol tarafında bulunan diğer koğuşlardaki mahpusların da duvar, kapı, demir ve camlara vurarak ceza infaz kurumunu protesto ettiği somut olayda başvuran tarafından gerçekleştirilen eylemler ile başvuranın eylemleri neticesinde diğer mahpuslar tarafından gerçekleştirilen eylemlerin ceza infaz kurumunda güven ve disiplini bozucu nitelikte olduğu ve 5275 sayılı Kanun’un ilgili maddelerinde de sayılan eylemlere vücut verdiği anlaşıldığından; başvuran ve beraberindeki mahpuslar hakkında disiplin soruşturması başlatılmasının mevzuata uygun olduğu değerlendirilmiştir.

18. 5275 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli halde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usullerine ısrarla karşı koyanların yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilecekleri düzenlenmiştir. Somut olayda muhatap Kurum tarafından takdir yetkisi kullanılarak başvuranın eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli halde bulunduğu tespit edildiği ve Kanun’un emredici hükmü gereğince yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumuna gönderildiği anlaşılmış ve muhatap Kurumun eylemlerinin mevzuata uygun olduğu tespit edilmiştir.

19. Yukarıda açıklanan gerekçelerle; başvuranın iddialarının soyut nitelikte olduğu, gerçeği yansıtmadığı ve mevzuat kapsamında kaldığı anlaşıldığından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

06/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKI
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye